

InfoMil > **Geluid**

Bouwlawaai

Handvatten voor de gemeente

In opdracht van

Bouwen of slopen vindt steeds meer plaats in of nabij woongebieden. Het gevolg is dat steeds meer omwonenden last kunnen hebben van bouw- of slooplawaai. In deze folder Bouwlawaai wordt verder geen onderscheid gemaakt tussen lawaai veroorzaakt door bouwen of slopen.

Bouwlawaai is in de voorbereiding van bouwprojecten een onderwerp dat vaak weinig aandacht krijgt, net als de communicatie en de voorlichting rond het bouwproject. Bij grote projecten neemt de bouwer in de voorbereiding van het project vaak alleen een korte paragraaf op over lawaai in de bouwfase. Men stelt dat de hinder bij het bouwen door het nemen van "passende maatregelen zoveel mogelijk zal worden voorkomen". Dit biedt voor de gemeente en omwonenden echter geen garanties. Ook bij kleinere bouwprojecten wordt nog te weinig over maatregelen nagedacht om geluidoverlast te voorkomen. De bouwvergunning wordt verleend en plotseling worden bewoners onaangenaam verrast door bouwlawaai. Als men bouwlawaai vroegtijdig meeneemt bij de voorbereiding van een bouwproject, kunnen veel problemen worden voorkomen, zoals veel klachten en een mogelijke stillegging van de bouwactiviteiten. Deze folder geeft aan welke mogelijkheden er zijn om bouwlawaai te reguleren. Naast een wettelijk kader worden ook andere middelen gepresenteerd, zoals gemeentelijk beleid.

Omgaan met bouwlawaai

Deze folder geeft antwoord op een vijftal kernvragen:

1. wanneer moet ik iets doen met bouwlawaai?
2. welke wettelijke regels gelden voor bouwlawaai?
3. op welke wijze kan ik bouwlawaai reguleren?
4. hoe moet ik omgaan met controle en handhaving?
5. welke rol kan voorlichting en communicatie spelen?

Na het beantwoorden van de eerste kernvraag, weet u of bouwlawaai voor uw project een onderwerp is waar u rekening mee dient te houden. Als duidelijk is dat u rekening moet houden met bouwlawaai, geven de antwoorden op de vier overgebleven kernvragen de richting aan over de wijze waarop u met bouwlawaai om kunt gaan.

De beantwoording van de kernvragen is in deze folder kort en bondig gehouden. Als u meer achtergrondinformatie nodig hebt, kunt u deze vinden op de website van InfoMil (www.infomil.nl).

Wanneer moet ik iets doen met bouwlawaai?

Als er een kans bestaat dat de bouw- of sloopwerkzaamheden tot geluidhinder leiden, dan dient u het geluid te beoordelen.

Om de kans op hinder vast te stellen, kunt u gebruik maken van de vragenlijst. Hiermee ontstaat inzicht in de aard van de bouwactiviteiten, de tijdstippen waarop werkzaamheden plaatsvinden en de situatie van de woningen.

Vragenlijst bouwlawaai

Vraag	Ja	Nee
1. Vinden er werkzaamheden/activiteiten* plaats op het bouwterrein na 19.00 uur en voor 07.00 uur?		
2. Vinden er heiverkzaamheden plaats?		
3. Vinden er trilwerkzaamheden plaats?		
4. Vinden er (sloop)werkzaamheden met (pneumatische) beitels of hamers plaats?		
5. Vinden er werkzaamheden met graafmachines, bulldozers of kranen plaats?		
6. Is de afstand tussen de omliggende woningen en de bouwplaats < 50 m?		
7. Vindt er veel transport per as plaats (meer dan 6 vrachtwagens/uur)?		
8. Liggen er woningen aan de directe toegangsweg naar de bouwplaats?		
9. Vinden er op de bouwplaats werkzaamheden plaats met een mobiele puinbreker?		

** denk ook aan pompen, aggregaten enz.*

Als één van de vragen 1 t/m 8 met "ja" wordt beantwoord, kan bouwlawaai tot hinder leiden en is nader akoestisch onderzoek nodig.

Denk bij de vragen 2, 3 en 4 ook aan de gevolgen van trillingen voor gebouwen (schade) en personen (hinder). In de richtlijnen van de Stichting Bouwresearch (www.sbr.nl) is aangegeven op welke wijze de trillingen bij bouwwerkzaamheden moeten worden gemeten en hoe de trillingssterkten dienen te worden beoordeeld. Deel A handelt over schade aan bouwwerken terwijl deel B ingaat op de hinder voor personen ten gevolge van trillingen.

Als u vraag 9 met "ja" beantwoordt, moet door de sloper een akoestisch onderzoek voor de puinbreker worden uitgevoerd. Het Besluit mobiel breken bouw- en sloopafval (2004) vormt het wettelijk kader voor de beoordeling van het geluid.

Welke wettelijke regels gelden voor bouwlawaai?

Het stellen van eisen aan bouwlawaai is een taak van de gemeente. Er bestaat geen eenduidig wettelijk kader zoals een Wet bouwlawaai. De gemeente heeft echter wel de keuze uit verschillende andere mogelijkheden die zij kan gebruiken bij het opstellen van regels. Deze mogelijkheden hebben elk hun eigen voor- en nadelen. De meest gebruikte keuzemogelijkheden zijn samengevat in onderstaande tabel.

Een belangrijk aspect bij de keuze is de duur van de bouwwerkzaamheden. Als de totale bouwwerkzaamheden korter duren dan 6 maanden, dan is het niet zinvol om de Wet milieubeheer (Wm) te kiezen als mogelijkheid om het geluid te reguleren. De tijd die benodigd is voor het verlenen van de vergunning, is meestal langer dan de duur van de bouwwerkzaamheden. Voor grote en langdurende (infrastructurele) bouwprojecten is het aan te bevelen dat bouwer en overheid een convenant afsluiten waarin zij afspraken over bouwlawaai vastleggen.

Keuzemogelijkheid	Regels voor geluid in	Voordelen	Nadelen	Voorbeeld werkzaamheden
Bouwverordening	<ul style="list-style-type: none"> • circulaire bouwlawaai¹ • handreiking industrielawaai 	<ul style="list-style-type: none"> • invulling voorschriften ontheffing naar inzicht van gemeente • flexibel inzetbaar 	<ul style="list-style-type: none"> • veel ruimte tot interpretatie • per gemeente verschillend beleid 	Alleen voor gebouwen: bouwen, verbouwen.
Algemene Plaatselijke Verordening (APV)	<ul style="list-style-type: none"> • artikel in APV geluidhinder bepalingen • circulaire bouwlawaai¹ • handreiking industrielawaai 	<ul style="list-style-type: none"> • invulling voorschriften ontheffing naar inzicht van gemeente • flexibel inzetbaar 	<ul style="list-style-type: none"> • veel ruimte tot interpretatie • per gemeente verschillend beleid 	Bouwen, slopen grote bouwwerken ook anders dan gebouwen, infrastructurale projecten, onderhoud wegen, spoorlijnen.
Wet milieubeheer (Wm)	Handreiking industrielawaai, geldt alleen voor inrichtingen.	<ul style="list-style-type: none"> • duidelijke procedures rond aanvraag en handhaving • duidelijke normstelling 	<ul style="list-style-type: none"> • extra aandacht motivatie geluideisen • discussie wel/geen inrichting • risico op te lange proceduretijd • risico op weigering 	Inrichtingen zoals: <ul style="list-style-type: none"> • bouwterreinen met ketenparken • gronddepots • opslagterrein bouwstoffen
Zondagswet	Artikelen inzake voorkoming verstoring godsdienstige activiteiten.	<ul style="list-style-type: none"> • invulling voorschriften ontheffing naar inzicht van gemeente • flexibel inzetbaar 	Geldt alleen voor zonen feestdagen.	Alle bouw- of sloopactiviteiten.

¹ Circulaire bouwlawaai wordt aangepast. Kijk op www.infomil.nl voor actuele informatie.

Op welke wijze kan ik bouwlawaai reguleren?

Gemeentelijk beleid Bouwlawaai

Over het algemeen worden ter voorkoming van (ernstige hinder) zeer algemene voorschriften opgenomen, bijvoorbeeld op basis van de Bouwverordening of de APV. Om helderheid te bieden aan de omgeving en actief te kunnen anticiperen op klachten, kunnen er ook concrete geluidsvoorschriften worden opgenomen. Voor deze voorschriften ontbreekt echter een helder afwegingskader. Zonder dit kader is het mogelijk dat geen eenduidige grenswaarden worden gehanteerd.

Met gemeentelijk beleid over bouwlawaai worden deze nadelen weggenomen. Dit beleid biedt met bijvoorbeeld een "nota bouwlawaai" een eenduidig toetsingskader. Op basis hiervan kan bij iedere beoordeling van bouwlawaai gemotiveerd voorschriften worden opgesteld om het bouwlawaai te reguleren. Het beleid biedt bovendien een handvat om actief te sturen op het toepassen van stille technieken en dwingt de bouwer bij de voorbereiding hiermee rekening te houden.

In de "nota bouwlawaai" is vastgelegd welk geluidniveau de gemeente voor een bepaalde tijd en locatie acceptabel vindt. Hierbij kan onderscheid gemaakt worden tussen bouwlocaties binnen bebouwd gebied of in het buitengebied. De nota omschrijft welke voorwaarden worden gesteld aan het in te zetten materieel. Door eisen te formuleren over de bronsterkten van het in te zetten bouw materieel, wordt het gebruik van stille technieken gestimuleerd. Ook is vastgelegd hoe omgegaan dient te worden met geluidniveaus bij woningen die hoger zijn dan de toetsingswaarden uit het beleid of bronsterkten die hoger zijn dan de bronsterkten van gewenste stille technieken.

Dit biedt de mogelijkheid om gemotiveerd af te wijken van het beleid. In de nota is tevens ruimte om regels op te nemen over de communicatie tussen de bouwer en de omgeving. In de laatste kernvraag in deze brochure is het aspect communicatie verder uitgewerkt.

De Circulaire bouwlawaai (1991) kan als basis dienen voor de nota. Deze Circulaire is speciaal geschreven met het oog op de beoordeling van geluid ten gevolge van bouw- en sloopwerkzaamheden en bevat naast toetsingswaarden voor de dagperiode ook toetsingswaarden voor de bronsterkten van het in te zetten bouw materieel. Aanvullend op de grenswaarden voor de dagperiode, kunnen in de nota ook grenswaarden voor de avond- en nachtperiode worden opgenomen. De Circulaire bouwlawaai wordt echter aangepast. Voor actuele informatie kijkt u op www.infomil.nl. Op deze website vindt u ook informatie over het opstellen van Lokaal Geluidbeleid.

Compensatie

Als geluidhinder niet is te vermijden, kan gekozen worden voor compensatie. De gehinderden ontvangen op een bepaalde manier compensatie voor de ondervonden hinder. Dat kan in de vorm van geld maar bijvoorbeeld ook door het aanbieden van een overnachting in een hotel. Een compensatieregeling kan niet zonder meer in een APV-ontheffing of andere vergunning worden opgenomen. De ontheffing of vergunning is immers een overeenkomst tussen de aanvrager en de overheid terwijl het resultaat afhankelijk is van derden, de omwonenden. Als de omwonenden een vorm van compensatie accepteren, kan dit worden gebruikt bij het motiveren van de voorschriften van een ontheffing of vergunning. De geluidbelasting die wordt veroorzaakt, wordt dankzij de compensatie aanvaardbaar geacht.

Goede communicatie en voorlichting helpt bij de acceptatie van de compensatie.

Hoe moet ik omgaan met controle en handhaving?

Het is aan te raden regelmatig controlerend en handhavend op te treden. Bij het uitvoeren van geluidmetingen kunt u kiezen voor korte bemande metingen of voor continue geluidmonitoring. De continue geluidmonitoring wordt meestal alleen ingezet bij grote langdurige projecten. In het beleid over bouwlawaai kunt u opnemen wanneer continue geluidmonitoring uitgevoerd moet worden. De handhaving kan het beste worden uitgevoerd door een bevoegd toezichthouder (meestal een ambtenaar van de gemeente) in combinatie met de politie. Bij een overschrijding moet direct worden opgetreden door middel van een mondelinge waarschuwing eventueel aangevuld met een schriftelijke mededeling of een proces-verbaal bij herhaaldelijke overtredingen.

Welke rol kan voorlichting en communicatie spelen?

Wanneer dient een bepaalde vorm te worden gekozen?	Vormen van communicatie en voorlichting.
<p>Bouwlawaai is niet altijd te voorkomen en zal in sommige gevallen tijdelijk hinderlijk geluid veroorzaken. Met een goede, tijdige en juiste informatievoorziening aan omwonenden over de verschillende gebeurtenissen in het bouwproces, kweekt u begrip en kunnen klachten worden voorkomen. Belangrijk is dat het telefoonnummer van de "klachtentelefoon" duidelijk zichtbaar is zowel op de bouwplaats als in de communicatie naar de omgeving. Verder dient de omgeving waarbinnen de mensen geïnformeerd worden, niet te klein te worden gekozen. Dus niet alleen de eerste lijnsbebouwing maar ook de wijk daar achter.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bij een lichte mate van hinder (maximaal 65 dB(A) in de dagperiode) is vooraf schriftelijk informeren (brief, bouwkrant) voldoende. • Organiseer bij een zware mate van hinder (meer dan 65 dB(A) overdag of 55 dB(A) 's avonds of 's nachts), een voorlichtingsbijeenkomst, benoem een omgevingsmanager en richt een klankbordgroep op met omwonenden. 	<ul style="list-style-type: none"> • Het informeren van de omwonenden per brief. • Het verspreiden van een "bouwkrant" huis aan huis met het laatste nieuws en de nieuwste planning. • Het aanstellen van een omgevingsmanager als intermediair tussen bouwer en omgeving. De omgevingsmanager heeft als primaire taak altijd bereikbaar te zijn en een luisterend oor te bieden voor klachten, vragen en opmerkingen. • Het houden van een voorlichtingsavond in het plaatselijke buurthuis of -café. • Het instellen van een klankbordgroep (bouwer, bevoegd gezag, omwonenden) die regelmatig bijeenkomt (bij langdurende projecten). • Het openstellen van een website met informatie over de bouwactiviteiten eventueel voorzien van meetresultaten van de geluidmetingen. • Het organiseren van bezoekersdagen op de bouwplaats onder het motto: laat zien wat je doet.

InfoMil informeert overheden over het milieubeleid. Actueel, onafhankelijk, integraal en op een kwalitatief hoog niveau. Wij combineren onze expertise van de uitvoeringspraktijk met die van wetgevingsprocessen.

InfoMil is een initiatief van de ministeries van VROM en Economische Zaken, de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Unie van Waterschappen. InfoMil is een onderdeel van SenterNovem.

InfoMil

Juliana van Stolberglaan 3
2595 CA Den Haag
Postbus 93144
2509 AC Den Haag

Telefoon (070) 373 55 75
Fax (070) 373 56 00
E-mail info@infomil.nl
Website www.infomil.nl

Een publicatie van InfoMil, mei 2007.
© InfoMil, Den Haag 2007.
31ML0749

In opdracht van

Hoewel deze publicatie met de grootst mogelijke zorg is samengesteld, kan SenterNovem geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele fouten. Bij publicaties van SenterNovem die informeren over subsidieregelingen geldt dat de beoordeling van subsidieaanvragen uitsluitend plaatsvindt aan de hand van de officiële publicatie in de Staatscourant.